

MIROŚLAW OROŃ

ur. 1925; Puławy

Miejsce i czas wydarzeń	Puławy, dwudziestolecie międzywojenne
Słowa kluczowe	dzieciństwo, życie codzienne

Przedwojenne Puławy

Puławy to były miastem o dużym procencie inteligencji... dlaczego? Bo to było małe miasteczko, 16 tysięcy chyba miało przed samą wojną, to oprócz handlu bardzo rozwiniętego, które gdzieś w połowie było w żydowskich rękach, ale dobry był handel, to było dużo inteligencji przez to że były 2 czy 3 instytuty. Instytut IUNG [Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa, red.] obecny, potem weterynarii był i jeszcze jakiś trzeci, nie pamiętam już jaki, to było chyba na Michałowce, był taki serologiczny. I potem bodaj jednostka wojskowa, gdzie było też dużo inteligencji, bo to 2. Pułk Saperów Kaniowskich, świetnie zorganizowany, zżyty z Puławami. Żałuję natomiast, że ta jednostka tak została w tej chwili zniszczona w potworny sposób, dziwię się, bardzo się dziwię jako były wojskowy, że mogli tak urządzoną jednostkę właściwie oddać na sklepiki. Tak było urządzone, ze wszystkimi drobiazgami na jednostkę specjalną, bo to ten drugi pułk to był zmotoryzowany, bardzo nowoczesny był i to wszystko zostało zniszczone. O tak to było. Następnie, to ten pułk saperów to dawał koncerty, koło Sybilli w parku. Park był zadbany, piękny, nie tak jak w tej chwili, wszystko odmalowane, odmalowane a nie zamalowane jak w tej chwili jakimiś bohomazami. Teraz, znajomi moi przyjechali z Wrocławia i chciałem im popisać się, że mamy piękny zabytkowy park, no i co pokazaliśmy no to te mazaki, a oni mówią: „Nie przejmuj się, bo i Wrocław też taki zamazany jest”.

W tej chwili jakby pan zobaczył te przedwojenne Puławy to pewnie wasze pokolenie by się uśmieło, bo to były mniejsze domki, masę straganów zawałone towarem...

Puławy z Kazimierzem to były takie związane, bo Kazimierz to nie miał kolei, bo tam kolej nie przechodziła, więc do Puław związani byli tu. Tam nie było liceum, a w Puławach były, i to tam ta ludność kazimierska się raczej tutaj osiedlała, albo tam siedzieli i jako domy takie wczasowe mieli, letniskowe to się nazywały wtedy.

Były [kradzieże w Puławach], ale mało. Ale była policja świetna. Było też samobójstwo to pamiętam było takie znane w Puławach, oficer, lekarz, zastrzelił swoją sympatię, mężatkę i sam się zastrzelił. Taki był wypadek, ale to nie było

morderstwo, tylko z jakiejś zazdrości czy coś to było, jakaś znana była romantyczna historia w Puławach, a poza tym to byli tacy złodziejaszki, ale policja była dobra, ta granatowa, oni strzelali. Raz pamiętam postrzelili na targu jakiegoś złodzieja, co uciekał. No było trochę, ale to nie było dużo. Ach bez porównania jak teraz jest.

Pamiętam, że na ulicy Kazimierskiej przed wojną stały takie i stoją do dzisiaj zresztą, takie dwa budynki, willa Samotnia i Cienista. To wytwórnia octu w jednej była, w Samotni chyba. Tam mieszkał ten właściciel, na podwórzu miał ją, to było to, a to to mieszkania były, tu wynajmowali. Może tam byłem jako chłopak, bo jako chłopcy to wszędzie tam łąziliśmy, ale to zapach tego octu to pamiętam. Było tam gdzieś, tam był młyn na rogu Zielonej i Głębokiej. Chyba do tej pory jeszcze te mury są.

Na zakończenie powiem o Puławach... no to były zupełnie inne jak w tej chwili. To było dawniejsze miasto, no przecież teraz mają sześćdziesiąt tysięcy, a przedtem miało szesnaście, to już samo to. Następnie to proporcjonalnie to przerost inteligencji. Bo były instytuty, licea, starostwo... i to było tak. Dość dużo było tego. To był inny charakter bym powiedział wtedy. A nawet ci ludzie, co byli ze wsi, uczyli się, to potem dostosowywali się. Nie narzucali swojego stylu, bo w tej chwili to proszę sobie wyobrazić, że inteligencji puławskiej narzucony jest z zewnątrz styl, na przykład lany poniedziałek. Przed wojną się perfumami lali albo to był tylko tiiiiii, a teraz to się wiadrami leją, a to przed wojną się lali na wsiach wiadrami.

Data i miejsce nagrania	2003-09-17, Puławy
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Transkrypcja	Daniel Sekuła
Redakcja	Maria Radek
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"